

Rodinné podnikanie alebo (ne)zostane to v rodine

29.10.2014

Zuzana Kováčová

Európske partnerstvo pre verejné
stratégie, o.z.

EPPP
European
Public Policy
Partnership

Štúdia

Hlasné premýšľanie o:

- rodinnej firme ako unikátnej konštelácii talentov (výhodách aj nevýhodách)
- rodinnom podnikaní – čo je pod strechou, to sa počíta (strategické plánovanie)
- rodinnom podnikaní – nie je zločinom ani hriechom (správa a manažment)
- prečo sú rodinné podniky na Slovensku neviditeľné? (rodinné podniky a filantropia)

Príklady zo zahraničia

- **Združujúce organizácie, siete, asociácie – národné, nadnárodné, exkluzívne kluby**
(FBN – interné otázky, GEEF (11 asociácií) externé otázky, Les Henokiens rodinná tradícia dlhšia ako 200 rokov)
- **Zamestnávateľské organizácie a komory**
(lobing, znižovanie daní z dedičstva, transfer podnikania, následníctvo)
- **Národné a regionálne vlády**
(znižovanie administratívnej záťaže, prístup k financiám, internacionalizácia)
- **Vzdelávanie a vzdelávacie programy**
(univezity, špecializované kurzy, organizované in-house visits)

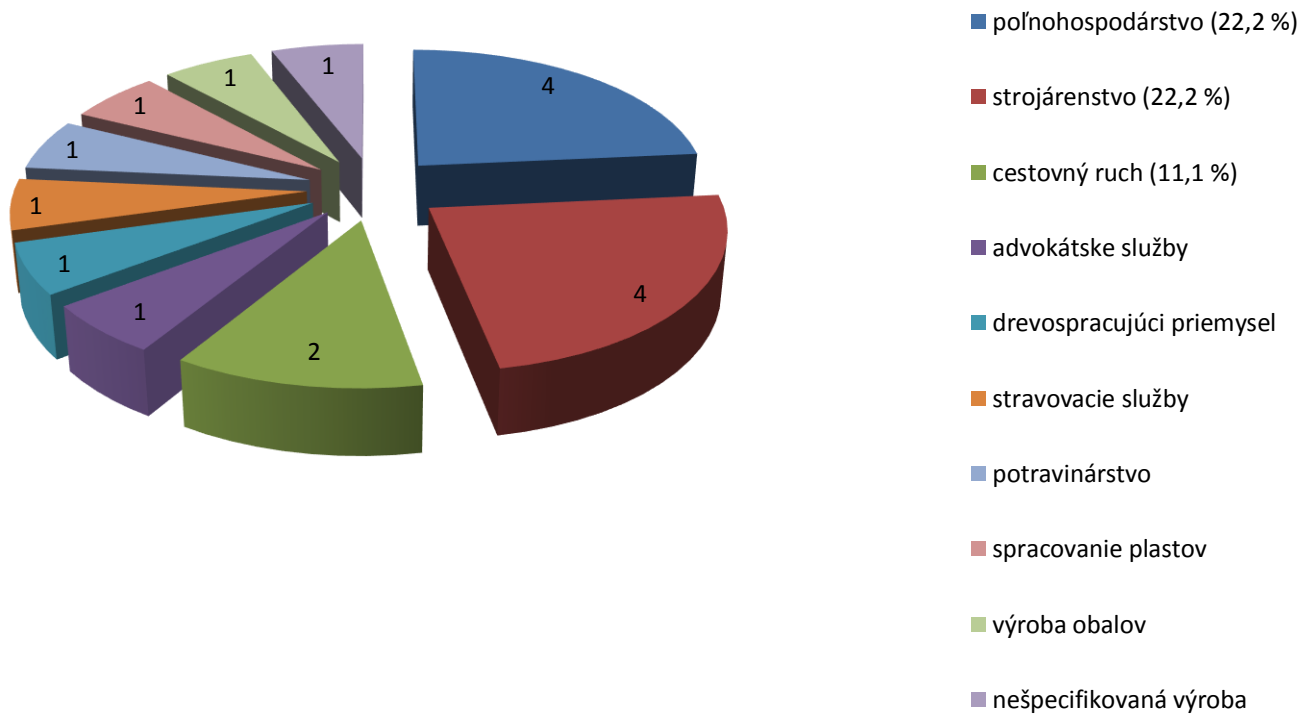
Kvalitatívny prieskum o rodinných podnikoch - výsledky

- Účastníci prieskumu - zoznam viac ako 100 kontaktov
- Obdobie (máj až júl 2014)
- 18 rodinných firiem – osobné rozhovory/dotazníky
- Sektory
- Regionálne zastúpenie
- Právne formy
- Dĺžka podnikania
- Spracovanie
- Závery a odporúčania

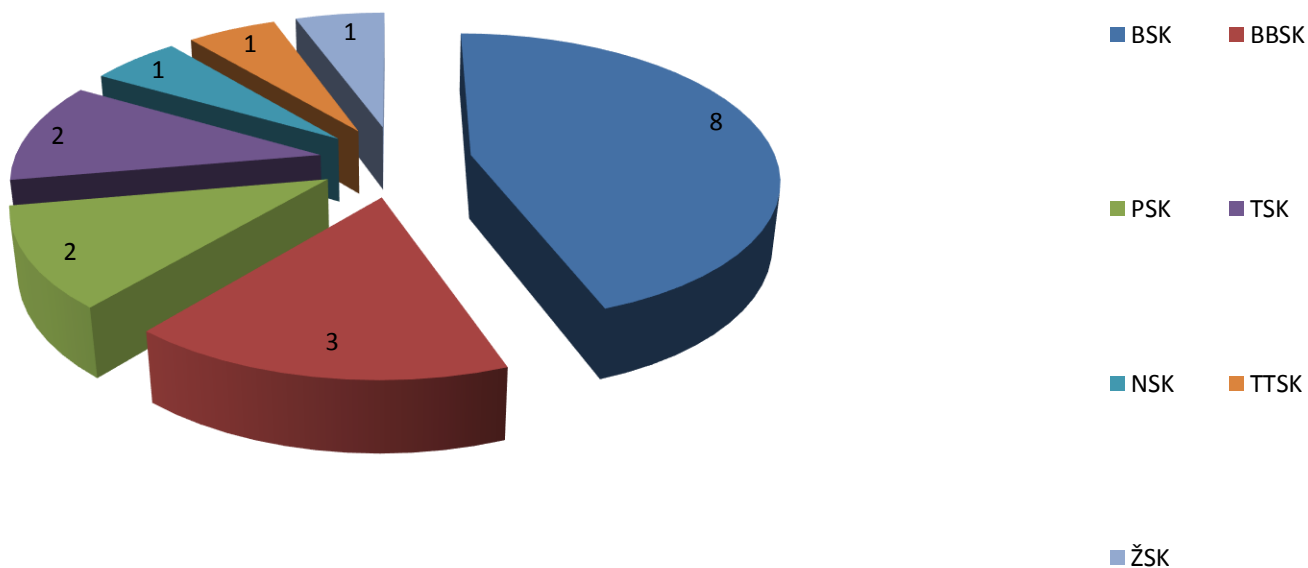
Účastníci

- Bývalí prijímatelia grantov (SBA)
- Klienti Amropu – najpočetnejšia databáza
- Členovia Platformy žien Slovenska
- Známi a rodinní známi

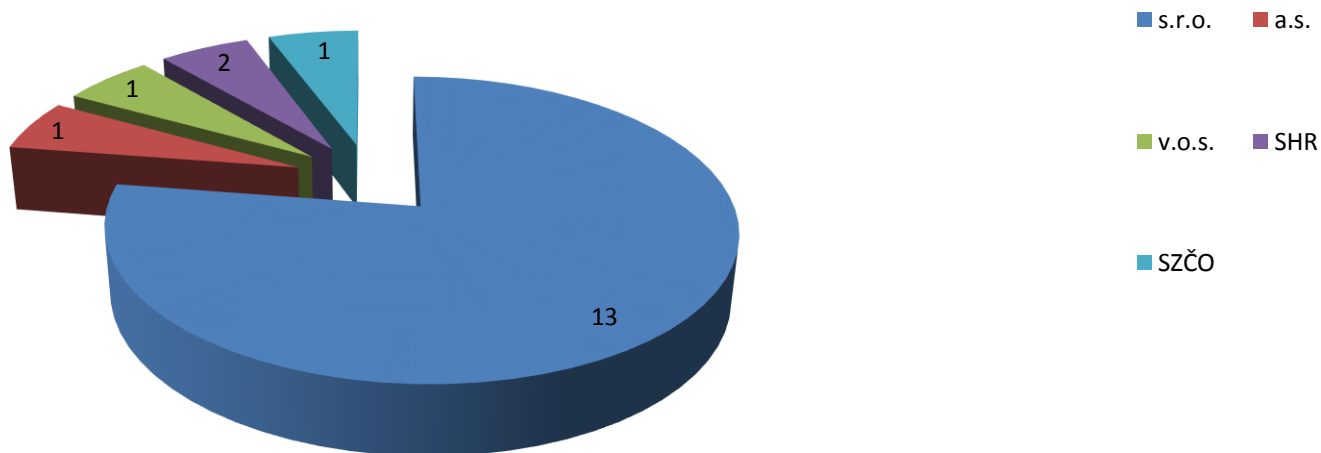
Oblasti podnikania

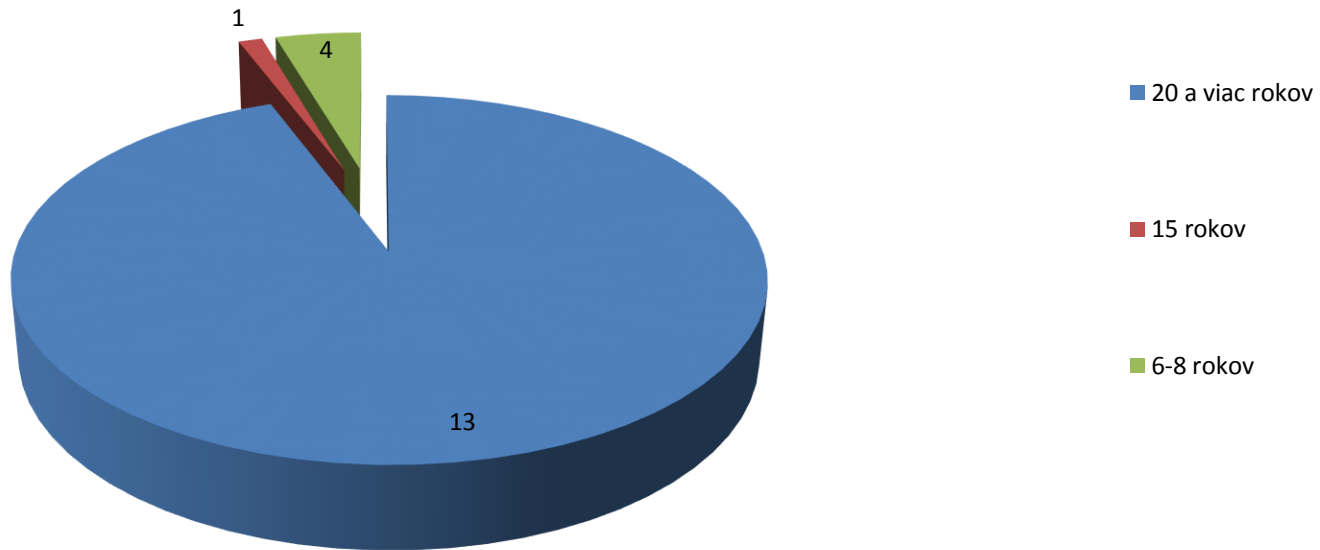
Regionálne zastúpenie

Právne formy podnikania

Dĺžka podnikania

Spracovanie výsledkov

júl až august 2014 – **Slovak Business Agency**
– partner štúdie, autor analytickej časti

Závery I

Začiatok podnikania

Zapájanie rodinných príslušníkov

Externí manažéri

- Prelínanie rodinného a pracovného života
- Administratívna záťaž
- Finančná neistota
- Prirodzený vývoj
- Uprednostnenie rodinných príslušníkov
- Dôsledok vplyvu rodinných vzťahov
- Vo väčších firmách
- Krátkodobé zotrvanie, obavy zo straty know-how, rešpekt, dôvera

Závery II

Nástupníctvo

Medzigeneračné
rozdiely

- Cielenejšia príprava stúpa vekom zakladateľa
- Nástupníci prispôsobujú rodinnej firme vzdelanie, zručnosti (vo výrobných podnikoch)
- Staršia generácia – zodpovedná, vybudovala meno, znalosti, tradičný prístup
- Mladá generácia – má „drive“, jazykovo vybavená, ale rizikovejšie konajúca

Závery III

- Špecifické problémy rodinných podnikov
- Odliv know-how – konkurencia z bývalých zamestnancov
- Nízke pro-rodinné legislatívne prostredie
- Sklamanie z poskytovania finančných podpôr, vysoká byrokracia, zdĺhavosť procesu

AVŠAK

- Vysoká inklinácia k inováciám, nové technológie, výrobné postupy
- Aktívne zahr. pôsobenie - expanzia na zahraničné trhy (EÚ, Ázia - Čína, Japonsko)

Odporúčania

V oblasti legislatívy:

- zastabilizovať legislatívu
- zmeny v Zákonníku práce

V oblasti nástupníctva:

- vypracovať príručku o účtovno-psychologicko-právnych aspektoch generačnej výmeny

V oblasti zastupovania:

- koncentrovať sa na spoločnú prezentáciu záujmov

Osobitný druh dohody pre rodinných príslušníkov, zjednodušenie zamestnávania, rozlišovanie osobitného postavenia rod.prísl. v pracovno-právnych vzťahoch

ALE: aj napr. KONKURENČNEJ doložky

Poradca zakladateľovi a nástupníkovi k prevodu majetku, transformácie majetku, vlastníckych práv, ale aj interných vzťahov a plynulosti pokračovania firmy, vzdelávania

ALE: aj RIZIKÁ

Členské organizácie by mali vytvoriť jednotný koncept pre zastupovanie rodinných firiem

ALE: POKRYŤ všetky aspekty rodinného podnikania

....zopár slov na záver....

K medzigeneračným rozdielom: „...my sme už také výbehové typy, ale mladí sú krásni a so vztýčenou hlavou..“ (pán František)

Aký je váš otec: „...obdivujem ho, chcem byť ako on...“ ☺ (Marek)

Aká je vaša mama: „....za veľa jej vdáčim, je rozvážna, len ja budem musieť ubrať ...“ (Jakub)

K štruktúrnym fondom: “.. prišiel taký jeden nagelovaný a počítal koľko dostaneme a čo máme urobiť ale počítali sme aj my ...dodnes by sme ten stroj nekúpili, keby sme si nechali poradiť...” (pán Milan)

K poradenstvu: „...poradenstvo? my sme si prešli všetkým, radiť sa chodia druhí k nám...” (pán Peter)

K vnímaniu rodinného podnikania: „...my sme tu doma, tu platíme dane a my dane platíme a neodťahujeme sa do inej krajiny ako cudzí investori , čo dostali stimuly ..“ (pani Mária)

Ďakujem za pozornosť

Hlavný partner

Partneri

Kontakt:

Zuzana Kováčova, Európske partnerstvo pre verejné stratégie o.z.,
Štefanovičova 12, 811 04 Bratislava

[E-mail: kovacova@eppp.sk](mailto:kovacova@eppp.sk); www.eppp.sk

+421 2 5443 6001